

Johannes Passion

J.S. Bach

BWV 245

tekst en Nederlandse vertaling

johannespassion.nadro.nl

©2011 Mark Nauta

EERSTE DEEL

VERRAT UND GEFANGENNAHME JOHANNES 18, 1-14

1. Koor

Herr, unser Herrscher, dessen Ruhm in allen Landen herrlich ist !

Zeig' uns durch deine Passion, daß du, der wahre Gottessohn, zu aller Zeit, auch in der größten Niedrigkeit, verherrlicht worden bist !

Heer, onze heerser, wiens lof in alle landen heerlijk is.

Toon ons door uw lijden, dat jij, Gods echte zoon, te allen tijde, ondanks de grootst mogelijke bescheidenheit, verheerlijkt bent.

2. Recitatief

Evangelist: Jesus ging mit seinen Jüngern über den Bach Kidron, da war ein Garten, darein ging Jesus und seinen Jünger.

Judas aber, der ihn verriet, wußte den Ort auch, denn Jesus versammelte sich oft daselbst mit seine Jüngern.

Da nun Judas zu sich hatte genommen die Schaar und der Hohenpriester und Pharisäer Diener, kommt er dahin mit Fackeln, Lampen und mit Waffen.

Als nun Jesus wußte Alles, was ihm begegnen sollte, ging er hinaus und sprach zu ihnen:

Jesus: Wen suchet ihr ?

Evangelist: Sie antworteten ihm:

Koor: Jesum von Nazareth !

Evangelist: Jesus spricht zu ihnen:

Jezus: Ich bin's.

Evangelist: Judas aber, der ihn verriet, stund' auch bei ihnen.

Als nun Jesus zu ihnen sprach: Ich bin's ! wichen sie zurücke und fielen zu Boden.

Da fragete er sie abermal:

Jezus: Wen suchet ihr ?

Evangelist: Sie aber sprachen:

Koor: Jesum von Nazareth !

Evangelist: Jesus antwortete:

Jezus: Ich hab's euch gesagt, daß ich's sei; suchet ihr denn mich, so lasset diese gehen !

Jezus en zijn discipelen staken de beek Kedron over, waar een hof was, waar Jezus en zijn discipelen in gingen.

Judas, echter, die hem verried, kende die plek, want Jezus had daar vaker verzameld met zijn discipelen.

Toen Judas de soldaten, en de dienaren van de hogepriesters en Farizeeën had verzameld, ging hij erheen met fakkels, lantaarns en wapens.

Omdat Jezus al wist wat hem zou overkomen, ging hij naar buiten en vroeg aan hen:

Wie zoeken jullie ?

Zij zeiden:

Jezus van Nazareth !

Jezus zei tegen hen:

Dat ben ik.

Judas, die hem verried, stond ook bij hen.

Toen Jezus tegen hen zei "Dat ben ik" weken zij terug en vielen op de grond.

Toen vroeg hij nogmaals aan hen:

Wie zoeken jullie ?

Zij herhaalden:

Jezus van Nazareth !

Jezus reageerde:

Ik heb jullie gezegd, dat ik dat ben; wanneer jullie mij zoeken, laat de anderen dan gaan.

3. Koor

O große Lieb', o Lieb' ohn' alle Maße, die dich gebracht auf diese Marter Straße !

O grote liefde, eindeloze liefde, die jou deze marteling bracht !

Ich lebte mit der Welt in Lust
und Freuden,
und du mußt leiden !

Ik leefde in een wereld met lust
en vreugde,
en jij moet lijden !

4. Recitatief

Evangelist: Auf daß das Wort erfüllet
würde, welches er sagte: Ich habe der
Keine verloren, die du mir gegeben hast.
Da hatte Simon Petrus ein Schwert, und
zog es aus, und schlug nach des
Hohenpriesters Knecht und hieb ihn sein
recht Ohr ab; und der Knecht
hieß Malchus.

Da sprach Jesus zu Petro:

Jezus: Stecke dein Schwert in die
Scheide !
Soll ich den Kelch nicht trinken, den mein
Vater gegeben hat ?

Opdat het woord vervuld werd:
niemand die u mij gegeven hebt, heb
ik verloren.

Petrus had een zwaard en trok deze
tevoorschijn, en zwaaide deze naar een
slaaf van de hogepriester, en hieuw zijn
rechter oor af; en de knecht
heette Malchus.

Daarop zei Jezus tegen Petrus:

Steek je zwaard terug in de schede !
Moet ik dan niet van de kelk drinken,
die mijn vader mij gegeven heeft ?

5. Koor

Dein Will gescheh', Herr Gott, zugleich auf
Erden wie im Himmelreich.

Gieb uns Geduld in Leidenszeit, gehorsam
sein in Lieb' und Leid, wehr' und steur
allem Fleisch und Blut, das wider deinen
Willen thut !

Wat u wil zal gebeuren, God, zowel op
aarde als in het hemelrijk

Geef ons geduld in tijden van lijden,
gehoorzaamheid in lief en leed,
verweer en strijd alle vlees en bloed,
alles wat in strijd is met uw wil !

6. Recitatief

Evangelist: Die Schar aber und der
Oberhauptmann und die Diener der Jüden
nahmen Jesum und bunden ihn und
führten ihn aufs erste zu Hannas, der
war Caiphas Schwäher, welcher des Jahres
Hoherpriester war.

Es war aber Kaiphas, der den Jüden riet,
es wäre gut, daß ein Mensch würde
umbracht für das Volk.

De soldaten, de overste, en de dieners
van de Joden, namen Jezus en boeiden
hem, en brachten hem eerst naar
Annas, Kajafas' schoonvader, die
destijds hogepriester was.

En het was Kajafas, die de Joden had
aangeraden: het zou goed zijn dat er
één iemand sterft ten behoeve van
het volk.

7. Aria (Alt)

Von den Stricken meiner Sünden mich zu
entbinden, wird mein Heil gebunden.
Mich von allen Lasterbeulen völlig zu
heilen, läßt er sich verwunden.

Om los te komen van mijn zonden,
wordt mijn verlosser geboeid.

Om mij van alle zondenbulten volledig
te laten genezen, laat hij
zich verwonden.

VERLEUCHNUNG DURCH PETRUS
JOHANNES 18, 15-27

8. Recitatief

Evangelist: Simon Petrus aber folgete Jesu nach und ein ander Jünger.

Doch Petrus volgde Jezus, samen met een andere leerling.

9. Aria (Sopraan)

Ich folge dir gleichfalls mit freudigen Schritten und lasse dich nicht, mein Leben, mein Licht. Befördre den Lauf, und höre nicht auf, selbst an mir zu ziehen, zu schieben, zu bissen !

Met genoegenvolg ik je in jouw voetspoor en verlaat je niet mijn leven, mijn licht. Baan een weg en houd niet op mij te trekken, te duwen en te overreden.

10. Recitatief

Evangelist: Derselbige Jünger war dem Hohenpriester bekannt und ging mit Jesu hinein in des Hohenpriesters Palast. Petrus aber stund draußen für der Tür. Da ging der andere Jünger, der dem Hohenpriester bekannt war, hinaus und redete mit der Türhüterin und führete Petrum hinein.

Deze andere leerling was bekend bij de hogepriester en ging samen met Jezus het paleis binnen. Petrus bleef echter buiten voor de poort. De andere leerling, die bekend was bij de hogepriester, ging weer naar buiten en sprak met de poortwachteres, en liet Petrus binnen.

Da sprach die Magd, die Türhüterin, zu Petro:

Toen vroeg de maagd, de poortwachteres, aan Petrus:

Magd: Bist du nicht dieses Menschen Jünger einer ?

Ben jij niet een van Jezus' leerlingen ?

Evangelist: Er sprach:

Hij zei:

Petrus: Ich bin's nicht.

Dat ben ik niet

Evangelist: Es stunden aber die Knechte und Diener und hatten ein Kohlfeu'r gemacht (denn es war kalt) und wärmten sich. Aber der Hohepriester fragte Jesum um seine Jünger und um seine Lehre. Jesus antwortete ihm:

De knechten en dienaren stonden rondom een vuurtje (want het was koud) en warmden zich. De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen, en zijn geloofsleer. Jezus antwoordde hem:

Jezus: Ich habe frei, öffentlich geredet für der Welt. Ich habe allezeit gelehret in der Schule und in dem Tempel, da alle Jüden zusammen kommen, und habe nichts im Verborgnen geredt. Was fragest du mich darum ? Frage dich darum, die gehöret haben, was ich zu ihnen geredet habe ! Siehe, dieselbigen wissen, was ich gesaget habe !

Ik heb de wereld publiekelijk en vrijuit toegesproken. Ik heb altijd in de synagoge en in de tempel geleerd, waar alle leerlingen samenkwamen, en niets in heimelijk gesproken. Waarom vraagt u mij dan daarover ? Vraag aan diegene die gehoord hebben, wat ik hen verteld heb. Die weten wat ik verteld heb !

Evangelist: Als er aber solches redete, gab der Diener einer, die dabeistunden, Jesu einen Backenstreich und sprach:

Toen hij op deze wijze sprak, gaf een van de dienaren, die daarbij stonden, hem een slag in het gezicht, en zei:

Diener: Solltest du dem Hohenpriester also antworten ?

Moet jij de hogepriester op deze wijze antwoorden ?

Evangelist: Jesus aber antwortete:

Jezus antwoordde:

Jezus: Hab ich übel geredt, so beweise es, daß es böse sei, hab ich aber recht geredt, was schlägest du mich ?

Indien ik niet de waarheid heb verteld, bewijs dat dan; maar als ik juist gesproken heb, waarom sla je

mij dan ?

11. Koor

Wer hat dich so geschlagen, mein heil,
und dich mit Plagen so übel zugericht ?

Du bist ja nicht ein Sünder wie wir und
unsre Kinder, von Missetaten weißt
du nicht.

Ich, ich und meine Sünden, die sich wie
Körnlein finden des Sandes an dem Meer,

die haben dir erreget das Eland, das dich
schläget, und das betrübte Marterheer.

Wie heeft jou zo geslagen, mijn
verlosser, en jou met kwellingen
slecht behandeld ?

Jij bent immers niet een zondaar, zoals
wij en onze kinderen, van vergrijpen
weet jij niets.

Ik, ik en mijn zonden, die net als
zandkorrels overvloedig op het strand
te vinden zijn,
brachten de ellende die jou treft, en
het bedroefde leger martelaars.

12. Recitatief

Evangelist: Und Hannas sandte ihn
gebunden zu dem Hohenpriester
Kaiphas. Simon Petrus stund und wärmete
sich, da sprachen sie zu ihm:

Dienaren: Bist du nicht seiner Jünger
einer ?

Evangelist: Er leugnete aber und sprach:

Petrus: Ich bin's nicht.

Evangelist: Spricht des Hohenpriesters
Knecht' einer, ein Gefreundter' des, dem
Petrus das Ohr abgehauen hatte:

Malchus: Sahe ich dich nicht im Garten
bei ihm ?

Evangelist: Da verleugnete Petrus
abermal, und alsobald krähete der
Hahn. Da gedachte Petrus an die Worte
Jesu und ging hinaus und
weinete bitterlich.

Annas stuurde hem geboeid naar de
hogepriester Kajafas. Petrus stond zich
daar te verwarmen, toen zij tegen
hem zeiden:

Ben jij niet een van zijn leerlingen ?

Hij loog echter door te zeggen:

Dat ben ik niet

Eén van de bevriende knechten van de
hogepriester, van wie Petrus het oor af
had gehouden, sprak:

Zag ik je niet in het hof bij hem ?

Nochmaals verloochende Petrus, en
terstond kraaide de haan. Toen
herinnerde Petrus Jezus' woorden,
vertrok en weende bitter.

13. Aria (Tenor)

Ach, mein Sinn,
Wo willst du endlich hin,
Wo soll ich mich erquicken ?
Bleib ich hier,
Oder wünsch ich mir
Berg und Hügel auf den Rücken ?
Bei der Welt ist gar kein Rat,
Und im Herzen
Steh'n die Schmerzen
Meiner Missetat
Weil der Knecht den Herrn verleugnet hat.

Ach, mijn bestemming
wat is jouw doel
waar kan ik herstellen
Blijf ik hier
of wens ik mijzelf
de lasten op mijn rug
In deze aarde is geen gerecht
en in het hart
blijft de pijn
van mijn vergrijp
omdat de knecht zijn leraar
heeft verloochend.

14. Koor

Petrus, der nicht denkt zurück,

Petrus die zich niet herinnert

seinen Gott verneinet,
der doch auf ein ernsten Blick
bitterlichen weinet.
Jesu, blicke mich auch an,
wenn ich nicht will büßen;
wenn ich Böses hab getan,
rühre mein Gewissen !

zijn God ontkent
die echter bij de eerste blik
bitter weent
Jezus, kijk ook naar mij
wanneer ik niet wil boeten
wanneer ik kwaad heb begaan
beroer dan mijn geweten !

© Mark Nauta

Auteursrecht:

Niets uit deze webpagina mag geheel of gedeeltelijk worden overgenomen, geplaatst worden op andere sites, openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, en/of commercieel gebruikt worden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Deze webpagina is opzettelijk op diverse (opvallende en minder opvallende) details incorrect, om aldus van kopieën te kunnen onderscheiden.

De auteur is te bereiken via het [contactformulier](#).

TWEEDE DEEL

VERHÖR UND GEIßELUNG
JOHANNES 18, 28-40; 19, 1

15. Koor

Christus, der uns selig macht,
kein Bö's' hat begangen,
der ward für uns in der Nacht
als ein Dieb gefangen,

geführt für gottlose Leut
und fälschlich verklaget
verlacht, verhöhnt und verspeit,
wie denn die Schrift saget.

Christus, die ons zegent
die geen kwaad begaan heeft
die voor ons in de nacht
als een dief gevangen genomen
werd,
voorgeleid aan goddeloze lui
en vals beschuldigd
bespot, versmaad, en bespuugd
zoals door het schrift voorspeld.

16. Recitatief

Evangelist: Da führeten sie Jesum von
Kaipha vor das Richthaus, und es war
frühe. Und sie gingen nicht in das
Richthaus, auf daß sie nicht unrein würden,
sondern Ostern essen möchten.

Toen voerden zij Jezus van Kajafas
naar het rechthuis, en het was 's
morgens vroeg. En zij gingen niet
het rechthuis binnen, want dan
zouden zij onrein worden; liever
wilden zij het paasmaal gaan eten.

Da ging Pilatus zu ihnen heraus und sprach:

Pilatus ging naar buiten om hen
te vragen:

Pilatus: Was bringet ihr für Klage wider
diesen Menschen ?

Welke beschuldiging brengt u tegen
deze persoon ?

Evangelist: Sie antworteten und sprachen
zu ihm:

En zij antwoordden:

Koor: Wäre dieser nicht ein Übeltäter, wir
hätten dir ihn nicht überantwortet.

Indien hij geen kwaad had gedaan,
hadden we hem niet aan
u overgeleverd.

Evangelist: Da sprach Pilatus zu ihnen:

Toen zei Pilatus tegen hen:

Pilatus: So nehmet ihr ihn hin und richtet
ihn nach eurem Gesetze !

Neem hem dan weg van hier, en
berecht hem volgens jullie
eigen wet !

Evangelist: Da sprachen die Jüden zu ihm:

De Joden zeiden tegen hem:

Koor: Wir dürfen niemand töten.

Wij mogen niemand doden

Evangelist: Auf daß erfüllet würde das
Wort Jesu, welches er sagte, da er deutete,
welches Todes er sterben würde. Da ging
Pilatus wieder hinein in das Richthaus und
rief Jesu und sprach zu ihm:

Zodat Jezus' woord vervuld werd,
zeggende op welke wijze hij sterven
zou. Daarop ging Pilatus het
rechthuis binnen, en riep Jezus tot
hem, en zei tegen hem:

Pilatus: Bist du der Jüden König ?

Ben jij de koning van de Joden ?

Evangelist: Jesus antwortete:

Jezus antwoordde:

Jezus: Redest du das von dir selbst, oder
haben's dir andere von mir gesagt ?

Zegt u dat zelf, of hebben anderen u
dat verteld ?

Evangelist: Pilatus antwortete:

Pilatus zei:

Pilatus: Bin ich ein Jüde ? Dein Volk und
die Hohenpriester haben dich mir
überantwortet; was hast du getan ?

Ben ik een Jood ? Jouw volk en de
hogepriesters hebben jou
overgeleverd, wat heb jij misdaan ?

Evangelist: Jesus antwoordete:

Jezus: Mein Reich ist nicht von dieser Welt; wäre mein Reich von dieser Welt, meine Diener würden darob kämpfen, daß ich den Jüden nicht überantwortet würde; aber nun ist mein Reich nicht von dannen.

Jezus zei:

Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Indien mijn koninkrijk van deze wereld zou zijn, zo zouden mijn dienaren gestreden hebben, zodat ik niet door de Joden zou zijn overgeleverd; maar nu is mijn koninkrijk niet van hier.

17. Koor

Ach großer König, groß zu allen Zeiten,
wie kann ich gnugsam diese Treu
ausbreiten ?

Keins Menschen Herze mag
indes ausdenken,

Was dir zu schenken.

Ich kann's mit meinen Sinnen
nicht erreichen,

womit doch dein Erbarmen zu vergleichen.

Wie kann ich dir denn deine Liebestaten im
Werk erstatten ?

Ach grote koning, groot te allen tijde
hoe kan ik mijn loyaliteit
afdoende uitbreiden.

Niemand's hart kan verzinnen

wat jou te schenken

Ik kan met mijn verstand
niet bedenken

waarmee ik jouw genade kan
vergelijken

Hoe kan ik jouw liefdesdaden
terug betalen ?

18. Recitatief

Evangelist: Da sprach Pilatus zu ihm:

Pilatus: So bist du dennoch ein König ?

Evangelist: Jesus antwoordete:

Jezus: Du sagst's, ich bin ein König. Ich bin dazu geboren und in die Welt kommen, daß ich die Wahrheit zeugen soll. Wer aus der Wahrheit ist, der höret meine Stimme.

Pilatus zei tegen Jezus:

Ben jij dan een koning ?

Jezus antwoordde

Jij zegt het, dat ik een koning ben. Daarvoor ben ik geboren en hiertoe in de wereld gekomen, om de waarheid te getuigen. Een ieder, die de waarheid uitdraagt, hoort mijn stem.

Pilatus zei:

Wat is waarheid ?

Dat gezegd hebbende, ging hij weer naar buiten en sprak tegen de Joden:

Evangelist: Spricht Pilatus zu ihm:

Pilatus: Was ist Wahrheit ?

Evangelist: Und da er das gesaget, ging er wieder hinaus zu den Jüden und spricht zu ihnen:

Pilatus: Ich finde keine Schuld an ihm. Ihr habt aber eine Gewohnheit, daß ich euch einen losgebe; wollt ihr nun, daß ich euch der Jüden König losgebe ?

Ik heb geen vergrijp gevonden. Jullie hebben echter de gewoonte, dat ik bij Pasen iemand vrijlaat, willen jullie dat ik de koning van de Joden vrijlaat ?

Zij riepen nogmaals:

Evangelist: Da schrieten sie wieder allesamt und sprachen:

Koor: Nicht diesen, sondern Barrabam !

Evangelist: Barrabas aber war ein Mörder. Da nahm Pilatus Jesum und geißelte ihn.

Niet deze persoon, maar Barabbas ! Barabbas was een moordenaar. Daarop nam Pilatus Jezus en geselde hem.

19. Arioso (Bas)

Betrachte, meine Seel, mit
ängstlichem Vergnügen,
mit bitterer Lust und halb
beklemmten Herzen,
dein höchstes Gut in Jesu Schmerzen,
wie dir aus Dornen, so ihn stechen,
die Himmelsschlüsselblumen blühn;
du kannst viel süße Frucht von seiner
Wermut brechen,
drum sieh ohn' Unterlaß auf ihn !

20. Aria (Tenor)

Erwäge, wie sein blutgefärbter Rücken

in allen Stücken
dem Himmel gleiche geht.
Daran, nachdem die Wasserwogen
von unsrer Sündflut sich verzogen,
der allerschönste Regenbogen
als Gottes Gnadenzeichen steht !

VERURTEILUNG UND KREUZIGUNG
JOHANNES 19, 2-22

21. Recitatief

Und die Kriegsknechte flochten eine Krone
von Dornen und satzten sie auf sein Haupt
und legten ihm ein Purperkleid an
und sprachen:

Koor: Sei gegrübet, lieber Jüdenkönig !

Evangelist: Und gaben ihm
Backenstreiche. Da ging Pilatus wieder
heraus und sprach zu ihnen:

Pilatus: Sehet, ich führe ihn heraus zu
euch, daß ihr erkennet, daß ich keine
Schuld an ihm finde.

Evangelist: Also ging Jesus heraus und
trug eine Dornenkrone und Purperkleid. Und
er sprach zu ihnen:

Pilatus: Sehet, welch ein Mensch !

Evangelist: Da ihn die Hohenpriester und
die Diener sahen, schriegen sie
und sprachen:

Koor: Kreuzige, kruisige !

Evangelist: Pilatus sprach zu ihnen:

Pilatus: Nehmet ihr ihn hin und kruisiget
ihn; denn ich finde keine Schuld an ihm !

Evangelist: Die Jüden antwoordeten ihm:

Koor: Wir haben ein Gesetz, und nach dem
Gesetz soll er sterben; denn er hat sich
selbst zu Gottes Sohn gemacht.

Kijk naar mijn ziel, met
angstig vermaak
met bitter plezier en half
beklemd hart
jouw hoogste goed in Jezus' leed,
hoe van de doornen die hem prikken,
de hemelsleutelbloemen bloeien
je kan veel zoete vruchten van zijn
bitterheid plukken
dus blijf over hem waken !

Overweeg hoe zijn
bloedgekleurde rug
in alle aspecten
overeenstemt met de hemel
Waar, na de golven
van onze zondvloed zich vervormd
de prachtigste regenboog verschijnt
als teken van God's genade !

En de soldaten vlochten een kroon
van doornen, zetten die op zijn hoofd
en deden hem een purperen kleed
om, en zeiden:

Gegroet, koning der Joden!

En zij sloegen hem in het gezicht. En
Pilatus kwam wederom naar buiten
en zei tot hen:

Zie, ik breng hem voor jullie naar
buiten, zodat jullie weten, dat ik
geen vergrijp heb gevonden.

Jezus kwam naar buiten, de
dornenkroon en het purperen kleed
dragend. En hij zei tot hen:

Zie, de mens !

Toen de overpriesters en hun
dienaars hem zagen,
schreeuwden zij:

Kruisig hem, kruisig hem !

Pilatus zei:

Neem hem mee en kruisig hem,
want ik vind geen vergrijp.

De Joden antwoordden

Wij hebben een wet en naar die wet
moet hij sterven, want hij heeft
verklaard Gods zoon te zijn.

Evangelist: Da Pilatus das Wort hörete, fürchtet' er sich noch mehr und ging wieder hinein in das Richthaus und spricht zu Jesu: **Pilatus:** Von wannen bist du ? **Evangelist:** Aber Jesus gab ihm keine Antwort. Da sprach Pilatus zu ihm: **Pilatus:** Redest du nicht mit mir ? Weißest du nicht, daß ich Macht habe, dich zu kreuzigen, und Macht habe, dich loszugeben ? **Evangelist:** Jesus antwortete: **Jezus:** Du hättest keine Macht über mich, wenn sie dir nicht wäre von oben herab gegeben; darum, der mich dir überantwortet hat, der hat's größ're Sünde. **Evangelist:** Von dem an trachtete Pilatus, wie er ihn losließe.

Toen Pilatus dat hoorde, werd hij nog banger, en ging weer naar binnen, en zei tegen Jezus: Waar kom jij vandaan ? Maar Jezus zweeg. Pilatus zei hem: Praat je niet met mij ? Weet je niet, dat ik bevoegd ben jou te kruisigen, dan wel los te laten ?

Jezus zei: Jij heb geen macht over mij, wanneer deze niet van boven gegevens is; daarom heeft diegene die mij overgeleverd heeft grotere zonden. Vanaf toen probeerde Pilatus hem vrij te laten

22. Koor

Durch dein Gefängnis, Gottes Sohn, muß uns die Freiheit kommen;
Dein Kerker ist der Gnadenthron, die Freistatt aller Frommen;
Denn gingst du nicht die Knechtschaft ein,
müßt unsre Knechtschaft ewig sein.

Door uw gevangenneming, moet voor ons de vrijheid komen
Uw kerker is de genadetroon, de vrijplaats van alle gelovigen
Want als jij de onderdrukking niet had ondergaan
zou onze onderdrukking voor altijd zijn.

23. Recitatief

Die Jüden aber schrieten und sprachen:

Koor: Lässest du diesen los, so bist du des Kaisers Freund nicht; denn wer sich zum Könige machet, der ist wider den Kaiser.

Evangelist: Da Pilatus das Wort hörete, führete er Jesum heraus, und satzte sich auf den Richtstuhl, an der Stätte, die da heißet: Hochpflaster, auf Ebräisch aber: Gabbatha. Es war aber der Rüsttag in Ostern um die sechste Stunde, und er spricht zu den Jüden:

Pilatus: Sehet, das ist euer König !

Evangelist: Sie schrieten aber:

Koor: Weg, weg mit dem, kreuzige ihn !

Evangelist: Spricht Pilatus zu ihnen:

Pilatus: Soll ich euren König kreuzigen ?

Evangelist: Die Hohenpriester antworteten:

Maar de Joden schreeuwden en zeiden:

Als jij deze vrij laat, ben jij geen vriend van de keizer; want iemand die zich koning verklaart, is tegen de keizer.

Toen Pilatus dit hoorde, voerde hij Jezus naar buiten, en ging op zijn rechterstoel zitten, op de plek die Lithostrotos heet, in het Hebreeuws Gabbatha. Het was voorbereiding voor het Pascha, rond het zesde uur, en hij zei tegen de Joden:

Kijk, dat is jullie Koning !

Zij schreeuwden:

Weg met hem, kruisig hem !

Pilatus zei hen:

Zal ik jullie koning kruisigen ?

De hogepriesters antwoordden:

Koor: Wir haben keinen König denn den Kaiser.

Evangelist: Da überantwortete er ihn, daß er gekreuziget würde. Sie nahmen aber Jesum und führeten ihn hin. Und er trug sein Kreuz und ging hinaus zur Stätte, die da heißet Schädelstätt, welche heißet auf Ebräisch: Golgatha.

24. **Aria (Bas) met Koor**

Eilt, ihr angefochtenen Seelen,
geht aus euren Marterhöhlen,
eilt - *Wohin ?* - nach Golgatha !
Nehmet an des Glaubens Flügel,
flieht - *Wohin ?* - zum Kreuzeshügel,

eure Wohlfahrt blüht allda !

25. **Recitatief**

Evangelist: Allda kreuzigten sie ihn, und mit ihm zween andere zu beiden Seiten, Jesum aber mitten inne.

Pilatus aber schrieb eine Überschrift und satzte sie auf das Kreuz, und war geschrieben: "Jesus von Nazareth, der Jüden König".

Diese Überschrift lasen viel Jüden, denn die Stätte war nahe bei der Stadt, da Jesus gekreuziget ist.

Und es war geschrieben auf hebräische, griechische und lateinische Sprache. Da sprachen die Hohenpriester der Jüden zu Pilato:

Koor: Schreibe nicht: der Jüden König, sonder daß er gesaget habe: Ich bin der Jüden König.

Evangelist: Pilatus antwortet:

Pilatus: Was ich geschrieben habe, das habe ich geschrieben.

26. **Koor**

In meines Herzens Grunde,
dein Nam und Kreuz allein
funkelt all Zeit und Stunde,
drauf kann ich frölich sein.
Erschein mir in dem Bilde
zu Trost in meiner Not,
wie du, Herr Christ, so milde
dich hast geblut' zu Tod.

Wij hebben geen koning, alleen een keizer !

Toen leverde hij hem aan hen uit, om gekruisigd te worden. Zij namen Jezus en voerden hem weg. En hij droeg zelf zijn kruis, ging naar een plaats genoemd Schedelplaats, in het Hebreeuws genaamd Golgotha.

Spoed u, beproefde zielen
verlaat uw martelaarsholen
spoed u - *waarheen ?* - naar Golgota
vertrouw op uw geloof
spoed u - *waarheen ?* - naar
het kruis
uw welzijn bloeit daar

Daar kruisigden zij hem, en met hem twee anderen, aan weerszijden een, en Jezus in het midden.

Pilatus liet ook een opschrift schrijven, en op het kruis plaatsen, met de tekst: "Jesus van Nazareth, de koning der Joden".

Dit opschrift lasen vele Joden; want de plaats, waar Jezus gekruisigd werd, was dicht bij de stad.

En het was geschreven in het Hebreeuws, in het Latijn en in het Grieks. De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus:

Schrijf niet: De koning der Joden, maar dat wat hij zelf gezegd heeft: ik ben de koning van de Joden.

Pilatus zei

Pilatus: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

In mijn hart
jouw naam en kruis alleen
fonkelt te allen tijde
daarom kan ik vrolijk zijn.
Openbaar mij in een voorstelling
ter troost in mijn nood
hoe jij, Christus, zo zacht
jezelf hebt dood gebleed.

27. Recitatief

Die Kriegsknechte aber, da sie Jesum gekreuziget hatten, nahmen seine Kleider und machten vier Teile, einem jeglichen Kriegesknechte sein Teil, dazu auch den Rock. Der Rock aber war ungenähet, von oben an gewürket durch und durch. Da sprachen sie untereinander:

Koor: Lasset uns den nicht zerteilen, sondern darum losen, wes er sein soll.

Auf daß erfüllet würde die Schrift, die da saget "Sie haben meine Kleider unter sich geteilet und haben über meinen Rock das Los geworfen". Solches taten die Kriegesknechte.

Evangelist: Es stund aber bei dem Kreuze Jesu seine Mutter und seiner Mutter Schwester, Maria, Kleophas Weib, und Maria Magdalena. Da nun Jesus seine Mutter saha end den Jünger dabei stehen, den er Lieb hatte, spricht er zu seiner Mutter:

Jezus: Weib, siehe, das ist dein Sohn !

Evangelist: Darnach spricht er zu dem Jünger:

Jezus: Siehe, das ist deine Mutter !

28. Koor

Er nahm alles wohl in acht in der letzten Stunde, seine Mutter noch bedacht, setzt ihr ein' Vormunde. O Mensch, mache Richtigkeit, Gott und Menschen liebe, stirb darauf ohn alles Leid, und dich nicht betrübe !

29. Recitatief

Evangelist: Und von Stund an nahm sie der Jünger zu sich. Darnach, als Jesus wußte, daß schon alles vollbracht war, daß die Schrift erfüllet würde, spricht er:

Jezus: Mich dürstet !

Evangelist: Da stund ein Gefäße voll Essigs. Sie fülleten aber einen Schwamm mit Essig und legten ihn um einen Isotopen, und hielten es ihm dar zum Munde. Da nun Jesus den Essig genommen hatte, sprach er:

Jezus: Es ist vollbracht !

30. Aria (Alt)

Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen zij zijn kleren en deelden deze in vieren, voor iedere soldaat één deel, en ook zijn onderkleed. Dit kleed was echter zonder naad, van boven tot onder geweven. Zij zeiden tegen elkaar: Laten wij dit niet delen, maar erom loten, wie het krijgt

Zodat het schrift vervuld werd: "Zij hebben mijn kleren onder elkaar verdeeld, en geloot om mijn onderkleed". Zoals de soldaten hebben gedaan.

En bij Jezus' kruis stonden zijn moeder en de zus van zijn moeder, Maria van Klopas en Maria van Magdalena. Toen Jezus zijn moeder en de leerlingen zag, die hij liefhad, zei hij tegen zijn moeder:

Vrouw, zie, uw zoon.

Daarna zei hij tegen de leerling:

Zie, uw moeder.

Hij was alert tot in zijn laatste uur, hij dacht aan zijn moeder, en bezorgde haar een voogd. O Mens, regel alles goed, hou van God en mens, sterf dan zonder lijden, en ben niet bedroefd !

En vanaf dat uur zorgde de leerling voor haar. Omdat Jezus wist, dat alles nu volbracht was, en het schrift vervuld zou worden, zei hij

Ik heb dorst !

Er stond een kruik met zure wijn; zij staken een spons, gedompeld in de zure wijn, op een stok en hielden die bij zijn mond. Toen Jezus de zure wijn ingenomen had zei hij:

Het is volbracht !

Es ist vollbracht !
O Trost für die gekränkten Seelen !
Die Trauernacht
läßt nun die letzte Stunde zählen.
Der Held aus Juda siegt mit Macht
und schliesst den Kampf.
Es ist vollbracht !

31. Recitatief

Evangelist: Und neiget das Haupt und
verschied.

32. Aria (Bas) met Koor

Mein teurer Heiland, laß dich fragen,
Jesu, der du warest tot,
da du nunmehr ans Kreuz geschlagen, und
selbst gesagt: Es ist vollbracht,
lebest nun ohn Ende,
bin ich vom Sterben frei gemacht?
*In der letzten Todesnot nirgend
mich hinwende.*
Kann ich durch deine Pein und Sterben das
Himmelreich ererben ? Ist aller Welt
Erlösung da ?
*Als zu dir, der mich versüht, o, du
lieber Herre !*
Du kannst vor Schmerzen zwar
nichts sagen;
Gib mir nur, was du verdient,
doch neigest du das Haupt, und sprichst
stillschweigend: ja.
mehr ich nicht begehre !

GRABLEGUNG
JOHANNES 19: 31-42

33. Recitatief

Evangelist: Und siehe da, der Vorhang im
Tempel zerriß in zwei Stück von oben an bis
unten aus. Und die Erde erbebete, und die
Felsen zerrissen, und die Gräber täten sich
auf, und stunden auf viel Leiber
der Heiligen.

34. Arioso (Tenor)

Mein Herz, in dem die ganze Welt bei Jesu
Leiden gleichfalls leidet,
die Sonne sich in Trauer kleidet,
der Vorhang reißt,
der Fels zerfällt,
die Erde bebt,

Het is volbracht !
O troost voor de geplaagde zielen
De nacht van rouw markeert het
laatste uur
De held van Juda triomfeert met
macht en beslist de strijd.
Het is volbracht !

En boog het hoofd, en gaf de geest

Mijn dierbare Heiland, mag ik vragen
Jezus, die gestorven is
daar aan het kruis genageld is, en
zelf gezegd: het is volbracht,
leeft nu zonder einde
ben ik vrijgesteld van sterven?
*In de laatste doodsangst nergens
meer heen stuur*
Kan ik door jouw pijn en sterven de
hemel erven ? Is er verlossing voor
de wereld ?
*Als jij, die mij verzoent. Ach
lieve heer !*
Jij kan over pijn inderdaad
niets zeggen;
Geef mij slechts wat jij verdiend hebt
en buigt het hoofd, en spreekt
stilzwijgend: ja
meer kan ik niet verlangen !

En zie daar, de gevel van de Tempel
scheurde van boven naar beneden in
tweën. En de aarde beefde, de
rotsen scheurden, de graven
openden zich, en de lichamen van
heiligen rezen.

Nu de wereld lijdt bij het lijden
van Jezus,
de zon in rouw gedompeld is,
de gevel scheurt,
de rots scheurt,
de aarde beeft,

die Gräber spalten,
weil sie den Schöpfer sehn erkalten,

was willst du deines Ortes tun ?

35. Aria (Sopraan)

Zerfließe, mein Herze, in Fluten der Zähren
dem Höchsten zu Ehren.

Erzähle der Welt und dem Himmel die Not:
Dein Jesus ist tot !

36. Recitatief

Evangelist: Die Jüden aber, dieweil es der Rüsttag war, daß nicht die Leichname am Kreuze blieben den Sabbat über (denn desselbigen Sabbats Tag war sehr groß), baten sie Pilatum, daß ihre Beine gebrochen und sie abgenommen würden.

Da kamen die Kriegsknechte und brachen dem ersten die Beine und dem andern, der mit ihm gekreuziget war.

Als sie aber zu Jesu kamen, da sie sahen, daß er schon gestorben war, brachen sie ihm die Beine nicht; sondern der Kriegsknechte einer eröffnete seine Seite mit einem Speer, und alsobald ging Blut und Wasser heraus.

Und der das gesehen hat, der hat es bezeuget, und sein Zeugnis ist wahr, und derselbige weiß, daß er die Wahrheit saget, auf daß ihr gläubet.

Denn solches ist geschehen, auf daß die Schrift erfüllet würde: "Ihr sollet ihm kein Bein zerbrechen." Und abermal spricht eine andere Schrift: "Sie werden sehen, in welchen sie gestochen haben!"

37. Koor

O hilf, Christe, Gottes Sohn,
durch dein bitter Leiden,
daß wir dir stets untertan
all Untugend meiden,
deinen Tod und sein Ursach
Fruchtbarlich bedenken,
dafür, wiewohl arm und schwach,
dir Dankopfer schenken.

38. Recitatief

Evangelist: Darnach bat Pilatum Joseph von Arimathia, der ein Jünger Jesu war (doch heimlich, aus Furcht vor den Jüden),

de graven zich openen,
omdat ze de schepper koud zien
worden,

wat wil jij, mijn hart, doen ?

Smelt uiteen, mijn hart, in een
tranenstroom, om de hoogsten
te eren

Vertel de wereld en de hemel het lot:
jouw Jezus is dood !

Omdat het voorbereiding was, wilden de Joden niet dat de lichamen aan het kruis bleven, omdat de Sabbath plechtig is, verzochten zij Pilatus hun benen te breken, en hen van het kruis te halen.

De soldaten braken als eerst de benen van de andere twee gekruisigden

Toen zij bij Jezus kwamen, zagen zij dat hij reeds gestorven was, en braken zijn benen niet; daarentegen staken zij hem met een speer, waarop er bloed en water uit liep.

En degene die dat gezien had, heeft erover getuigd, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid sprak, omdat jullie geloven.

Want dit heeft plaats gevonden, zodat het schrift vervuld werd: 'zij zullen zijn benen niet breken'. En een ander schrift zegt: "Zij zullen zien, wie zij gestoken hebben !"

O help, Christus, God's zoon,
door jouw lijden,
dat wij steeds onderdanig
alle kwaad mijden
jouw dood en diens oorzaak,
vruchtbaar herinneren,
daarvoor, hoewel arm en zwak,
jouw dankoffers schenken.

Toen vroeg Jozef van Arimathea, een aanhanger van Jezus (maar heimelijk, uit vrees voor de Joden) aan Pilatus

daß er möchte abnehmen den Leichnam Jesu. Und Pilatus erlaubete es. Derowegen kam er und nahm den Leichnam Jesu herab.

Es kam aber auch Nikodemus, der vormals bei der Nacht zu Jesu kommen war, und brachte Myrrhen und Aloen untereinander, bei hundert Pfunden.

Da nahmen sie den Leichnam Jesu, und bunden ihn in leinen Tücher mit Spezereien, wie die Jüden pflegen zu begraben.

Es war aber an der Stätte, da er gekreuziget ward, ein Garte, und im Garten ein neu Grab, in welches niemand je gelegen war.

Daselbst hin legten sie Jesum, um des Rüsttags willen der Jüden, dieweil das Grab nahe war.

39. Koor

Ruht wohl, ihr heiligen Gebeine,
die ich nun weiter nicht beweine,
ruht wohl und bringt auch mich zur Ruh !
Das Grab, so euch bestimmet ist
und ferner keine Not umschließt,
Macht mir den Himmel auf und schließt
die Hölle zu.

40. Koor

Ach Herr, laß dein lieb Engelein
am letzten End die Seele mein
in Abrahams Schoß tragen,
den Leib in sein'm Schlafkämmerlein
gar sanft ohn einge Qual und Pein
Ruhn bis am jüngsten Tage !
Alsdenn vom Tod erwecke mich,
daß meine Augen sehen dich
in aller Freud, o Gottes Sohn,
mein Heiland und Genadenthron !

Herr Jesu Christ, erhöre mich, erhöre mich
Ich will dich preisen ewiglich !

het lichaam van Jezus te mogen wegnemen; en Pilatus stond het toe. Hij kwam en nam zijn Jezus' lichaam van het kruis.

En ook kwam Nikodemus, die destijds 's nachts tot hem gekomen was, en hij bracht een mengsel mee van mirre en aloë, zo'n honderd pond.

Zij namen Jezus' lichaam en wikkelden het in linnen doeken met de specerijen, zoals het bij de Joden gebruikelijk is te begraven.

En in de plaats, waar hij gekruisigd was, was een hof en in dat hof een nieuw graf, waarin nog niet iemand was gelegd.

Daarin legden zijzelf Jezus, vanwege de voorbereiding van de Joden, en het graf dichtbij was.

Rust goed, heilig gebeente, waar ik niet meer over zal treuren, rust goed en breng mij ook tot rust.

Het graf voor u bestemd,
bevat geen verder lijden,
maakt voor mij de hemel open, en sluit
de hel af.

Ach Heer, laat uw lieve engelen, na mijn laatste sterfuur, mijn ziel naar Abrahams schoot dragen, het lichaam in zijn slaapkamer heel zacht en zonder kwelling of pijn, rusten tot aan de laatste dag.

Wek mij dan uit de dood,
zodat in alle blijdschap
mijn ogen u kunnen zien, o Gods' zoon, mijn verlosser en genadetroon !

Heer Jezus Christus, luister naar wat ik zeg: ik zal u voor altijd prijzen !

© Mark Nauta 2011, 2017

